

Міністерство освіти і науки України

Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного
забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

МАЙБУТНЄ АГРОВИРОБНИЦТВА ОЧИМА СТУДЕНТСЬКИХ ЛІДЕРІВ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Матеріали наукового студентського форуму
в рамках XXI зльоту студентських
лідерів аграрної освіти*

31 травня 2019 р.

ББК: 4/65/72

УДК: 374.3:63

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Т.Д. ІЩЕНКО, кандидат педагогічних наук, професор, в.о. директора ДУ «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»; **О.В. УЛЬЯНЧЕНКО**, член-кореспондент НААН України, доктор економічних наук, професор, ректор ХНАУ ім. В.В. Докучаєва; **С.І. ВАСИЛШИН**, кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи ХНАУ ім. В.В. Докучаєва; **І.О. ЛЕПЕХА**, завідувач кабінету соціально-гуманітарної та виховної роботи ДУ «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»; **Ю.С. НЕЖИД**, інспектор Відділу ліцензування та інформаційного забезпечення ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Майбутнє агровиробництва очима студентських лідерів: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення: матеріали наукового студентського форуму в рамках XXI зльоту студентських лідерів аграрної освіти, 31 травня 2019 р. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2019. – 220 с.

У збірнику представлено матеріали наукового студентського форуму в рамках XXI зльоту студентських лідерів аграрної освіти. Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей. Усі матеріали подаються в авторській редакції. За точність викладу, оригінальність і редагування матеріалу, достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат, коректність посилань відповідальність несуть автори тез.

©Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Учасникам XXI зльоту студентських
лідерів аграрної освіти

Шановні організатори та учасники зльоту!

Прийміть щирі вітання з нагоди відкриття щорічного форуму студентських лідерів аграрної освіти, що сьогодні зібрав кращих студентів у Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва.

Проведення такого заходу є потужним стимулом для подальшого розвитку вітчизняного агропромислового комплексу. Адже саме від вас, молодого покоління аграріїв, залежить соціально-економічне піднесення української економіки, підвищення конкурентоспроможності аграрного виробництва не лише в межах країни, але й на міжнародному рівні.

Під час зльоту ви будете моделювати стратегічний розвиток аграрного сектору, знаходитимете шляхи вирішення існуючих викликів, що стоять перед аграрною галуззю, візьмете участь в агрополітичних дебатах та дискусіях.

Впевнена, що нові лідери аграрної освіти ефективно втілюватимуть в життя здобутті знання та визначать нові вектори економічної модернізації нашої держави.

Бажаю усім успіхів, цікавого спілкування, невичерпного натхнення, оптимізму, наполегливості й успіхів у втіленні нових ідей і проєктів!

З повагою
Міністр

Лілія ГРИНЕВИЧ

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Шановні учасники та гості XXI зльоту лідерів аграрної освіти!

Вітаю вас з відкриттям щорічного зльоту студентів-аграріїв – лідерів аграрної освіти.

Одна з найважливіших ланок економічної системи України – це агропромисловий комплекс, який з кожним днем стрімко розвивається. Саме тому, сьогодні, ми приділяємо велику увагу формуванню стійкого кадрового потенціалу з молодих, сміливих, амбітних студентів, які володітимуть професійними знаннями, лідерськими якостями та матимуть активну життєву позицію.

Впевнена, що нинішній студентський зліт зібрав аграрну молодь, яка вірить в свої сили і зміни, хоче розвивати себе, агропромисловий комплекс та всю країну. Ви – наше нове покоління, яке йде в ногу з часом, володіє широким кругозором і максимально використовує свої знання для вирішення поставлених завдань та цілей.

Сподіваюсь, що на цьогорічному форумі ви здобудете нові практичні та теоретичні знання, презентуєте свої оригінальні ідеї, обміняєтесь свіжими думками та проектами, отримаєте безцінний досвід для свого подальшого професійного розвитку та досягнення кар'єрних вершин.

Бажаю усім вам наполегливості та продуктивного спілкування! Не забувайте, ви – майбутнє нашої держави, ви – ті, хто розвиватиме наш агропромисловий комплекс, доводячи усьому світові, що Україна – номер №1!

Заступник Міністра
аграрної політики та
продовольства України

Олена КОВАЛЬОВА

Шановні гості та учасники зльоту!

Прийміть вітання із відкриттям роботи зльоту студентських лідерів аграрної освіти!

Сьогоднішній форум – це єднання і взаємозбагачення наукових шкіл різних регіонів України, це зібрання молоді, якій доведеться втілювати в життя стратегію розвитку аграрного сектора економіки нашої держави.

Сучасна молодь бере активну участь у пошуку конструктивних рішень у проблемних життєвих ситуаціях, проявляє себе творчими, ініціативними, винахідливими особистостями, шукає відповіді на низку проблем професійної, економічної, світоглядної підготовки майбутніх фахівців агропромислового комплексу.

Чим більше Україна утверджується у своїй державності, тим інтенсивнішим стає пошук загальнонаціональних ідейно-духовних орієнтирів, здатних консолідувати суспільство, зміцнити державу, вивести її на високий рівень цивілізованості та культури.

Бажаю, щоб ваші знання і талант мали успіх для кожного з вас та нашої України!

**Заступник Голови Комітету
Верховної Ради України з питань
аграрної політики та земельних відносин**

Олександр Бакуменко

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань науки і освіти

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ 04-28/28-609

"27" листопада 2019р.

Шановні гості та учасники зльоту!

Сьогодні розпочинає свою роботу унікальний форум кращих студентів в аграрній науці, зібрання однодумців – тих, хто у напруженій навчальній праці здобуває професії для роботи на землі.

Освіта і наука є фундаментом, на якому базується демократичне суспільство, вони є запорукою стабільного розвитку сучасної економіки, а, отже, і добробуту людей.

Студенти завжди були авангардом української молоді. Від вашої небайдужої життєвої позиції, активної участі в суспільно-соціальних перетвореннях великою мірою залежить майбутнє України.

Що більше Україна утверджується у своїй державності, то більш актуальним стає збереження, захист і розвиток загальнонаціональних ідейно-духовних орієнтирів, цінностей, які консолідують суспільство, зміцнюють державу, виводять її на високий рівень цивілізованості та культури.

Комітет з питань науки і освіти здійснює послідовні кроки щодо подальшої модернізації вищої освіти України, приведення її у відповідність до світового досвіду та вітчизняної культурно-історичної традиції, створює законодавче підґрунтя для підтримки обдарованої молоді з метою її самореалізації та подальшого розвитку. Адже Україна сьогодні як ніколи потребує особистостей нового покоління, які здатні розуміти навколишній світ, вміють кидати виклики традиційному мисленню, готові брати на себе відповідальність і досягати розв'язання поставлених завдань.

Шановні друзі! У час гострих зовнішніх і внутрішніх викликів, які постали перед нашою країною, зростає роль науки і науковців, які повинні давати суспільству надійні орієнтири для подальшого руху вперед, економічного зростання та інноваційної розбудови України XXI століття. Тож не зупиняйтесь на досягнутому, зміцнюйте свій науковий потенціал, постійно підвищуйте свій професіоналізм на благо нашої Вітчизни.

Бажаю усім вам мирного неба, цікавої роботи, достойної зарплати, щоб ваші знання і талант стали запорукою успіху для кожного з вас та нашої України!

*Перший заступник
Голови Комітету з питань
науки і освіти*

Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ ХХІ ЗЛЬОТУ СТУДЕНТСЬКИХ ЛІДЕРІВ АГРАРНОЇ ОСВІТИ!

Уже 21 рік поспіль упевнено крокує Україною унікальний форум кращих студентів в аграрній науці, який об'єднує представників аграрного середовища для сприяння глибоким якісним змінам в українській вищій школі та підготовці конкурентоспроможних фахівців.

Цьогоріч честь приймати ХХІ зліт студентських лідерів аграрної освіти випала аграрному закладу вищої освіти із 202-річною історією – Харківському національному аграрному університету ім. В.В. Докучаєва. Тож ми раді вітати вас у стінах найстарішого аграрного

вишу країни.

Зліт кращих представників молодих аграріїв України, який розпочав свою ходу у 1999 р., сприяє підготовці амбітних лідерів-професіоналів у галузі вищої аграрної освіти, які у напруженій навчальній праці здобувають професії для роботи на землі.

Тож бажаємо всім учасникам зльоту – майбутньому нашої держави – натхнення, сил, витримки, здорового суперництва та гарного настрою протягом чотирьох днів, проведених в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Продовольча безпека держави залежить від агропромислового сектора, який, за останніми статистичними даними, є єдиною прибутковою галуззю національної економіки України. Винятково важливе значення для розвитку АПК має підготовка висококваліфікованих кадрів і впровадження наукових розробок у технологічний процес.

Харківщина є визнаним центром аграрної освіти. Серед провідних вишів України чільне місце належить Харківському національному аграрному університету ім. В.В. Докучаєва, який засновано 5 жовтня 1816 р. як Інститут землеробського господарства, практичної ветеринарії та школи рукоділля в Маримонті, неподалік від Варшави. ХНАУ – найстаріший в Україні та четвертий у Європі вищий сільськогосподарський навчальний заклад. Пройшовши складний шлях становлення й утвердження своїх принципів, професійного росту і примноження здобутків, виш перетворився на потужний центр підготовки аграрних кадрів.

Гордістю університету завжди були люди. Славетна когорта всесвітньо відомих учених-педагогів не тільки готувала фахівців для аграрного сектора, але

й видатними науковими досягненнями та відкриттями значно збагатила і піднесла всю світову аграрну науку, освіту і практику.

Сотні наших учених-педагогів – лауреати вітчизняних і зарубіжних найпрестижніших премій і відзнак. Це засновник української школи біохіміків академік О.В. Палладін; І.І. Лукінов, відомий економіст, академік, віцепрезидент Академії наук України; О.М. Онищенко, визнаний економіст-аграрник, академік НАН України; відомий на весь світ ґрунтознавець, перший президент Української академії сільськогосподарських наук академік О.Н. Соколовський; основоположник науки про ліс і лісову дослідницьку справу академік Г.М. Висоцький; один із засновників вітчизняної селекції академік В.Я. Юр'єв; видатний фітопатолог-імунолог академік Т.Д. Страхов; засновник наукової школи з алелопатії рослин професор Г.Ф. Наумов і багато інших. Особливий внесок у розвиток університету зробив усесвітньо відомий учений, засновник генетичного ґрунтознавства В.В. Докучаєв, який більше трьох років очолював університет, що сьогодні носить його ім'я.

За 202-річний період існування нашого вишу понад 100 тис. кваліфікованих, ерудованих і відданих справі фахівців вийшли з його стін. Підхопивши естафету знань і вмінь у своїх учителів, в Україні та далеко за її межами (у понад 90 країнах) випускники ХНАУ прославили ім'я докучаєвця трудовими звершеннями.

Університет пишається випускниками, серед яких Герої України, колишні міністри, заслужені працівники сільського господарства, доктори і кандидати наук, керівники передових аграрних формувань України та близького зарубіжжя. Випускники ХНАУ працюють на керівних посадах в органах влади по всій Україні (державні адміністрації, органи соціального страхування, фіскальні служби, КРУ, банківські, казначейські установи тощо).

Сьогодні ХНАУ є автономним навчально-науково-виробничим комплексом загальною площею 106,3 га. У складі агроуніверситету шість факультетів, 34 кафедри, Інститут міжнародної освіти та підвищення кваліфікації; Фундаментальна бібліотека, яка нараховує понад 600 тис. примірників різногалузевих видань 11-ма мовами світу з усіх питань сільського господарства та природничих наук (зокрема унікальні видання, датовані XVIII–XIX ст.); редакційно-видавничий відділ; Центр фахової передвищої та професійної освіти; дендрологічний парк площею 22,3 га; дослідне поле ХНАУ, Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство тощо.

Університет крокує в ногу з часом, адаптується до ринку праці, пропонуючи найпотрібніші нині спеціальності: «Агрономія», «Екологія», «Захист і карантин рослин», «Лісове господарство», «Геодезія та землеустрій», «Облік і оподаткування», «Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Менеджмент», «Публічне управління та адміністрування», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Біотехнології та біоінженерія», «Садово-паркове господарство», «Агроінженерія», «Маркетинг», «Науки про землю», «Професійна освіта (технологія виробництва і переробки с.-г. продукції)», «Туризм», «Садівництво та виноградарство», «Технологія

виробництва та переробки продукції тваринництва», «Соціологія», «Архітектура та містобудування», «Біологія» .

Знання, отримані в університеті, дозволяють створювати нові сорти сільськогосподарських рослин та вирощувати високі врожаї на полях, зберігати родючість і екологію ґрунтів, захищати рослини від шкідників та хвороб, відновлювати ліси, економічно обґрунтовувати розвиток агропідприємств і вести облік діяльності в сучасній системі оподаткування, займатися землевпорядкуванням тощо.

Сьогодні студенти ХНАУ мають змогу набути практичних мовних навичок і отримати реальний досвід роботи на виробництві у європейських країнах. Усі охочі можуть отримати диплом зі спеціальності, за якою вони навчаються, й одночасно здобути диплом з іншої спеціальності у вишах Польщі, оскільки вона є найдоступнішою країною, де можна отримати другу вищу освіту, а також за два тижні на базовому рівні вивчити польську мову. Крім того, навчання в польських вишах зорієнтоване більше на практичну підготовку, а тому в процесі вивчення спеціальних дисциплін студенти проходять практику в інших європейських країнах.

При університеті функціонують сім гуртожитків, є павільйон із сільськогосподарською технікою, спортивний зал, стадіон, актовий зал на 830 місць тощо. Працюють студентські та спортивні клуби, 18 спортивних секцій, є команда КВН, вокальні й вокально-інструментальні гуртки, танцювальні колективи, український народний хор «Жайвір», гуртки за інтересами. У цьогорічному фіналі Аграрної ліги КВН команда веселих і кмітливих «Властелины полей» виборола кубок «Золотий колос».

Наші випускники – очільники органів місцевої влади, керівники передових сільськогосподарських підприємств регіону, головні агрономи, фахівці із захисту рослин, директори та головні спеціалісти лісових господарств, селекціонери, начальники контрольно-ревізійних управлінь, органів Державної фіскальної служби, співробітники банківських установ, головні бухгалтери й економісти, менеджери різних рівнів, аудитори, землевпорядники, оцінювачі землі та нерухомого майна, а також співробітники успішних компаній з іноземним капіталом. Це дає підстави стверджувати, що диплом докучаєвця – запорука високооплачуваної роботи і подальшого кар'єрного успіху.

Для нас завжди актуальними є слова В.В. Докучаєва: «Ми володіємо знанням не абсолютним, закінченим, а людським, що змінюється; ті істини, які вважали остаточно встановленими, замінюються іншими, обсяг наших знань постійно розширюється».

*Ректор ХНАУ, член-кореспондент НААН України,
академік Академії економічних наук України,
доктор економічних наук,
професор **Олександр Ульяновко***

ЗМІСТ

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 1. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	
Беденко А.І. СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ - ЯК КРАЩЕ ЙОГО ОРГАНІЗУВАТИ?	17
Волошиновська А.В. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ОДИН З ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ	20
Галушко О.С. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	22
Гацкан В.О. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	24
Дячук Л.П. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ – ШКОЛА ЛІДЕРСТВА ТА ШЛЯХ ДО САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	26
Жмурко К.В. ЛІДЕРСТВО ЯК СТИЛЬ ЖИТТЯ	28
Залден Я.М. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	30
Карташова А.А., Довженко А.В. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ЛІДЕРСТВА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ	33
Кізіма І.М. ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ	35
Козачишина С. Т. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	37
Колісанова В. І., Каратєєва О.І. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	38
Котенко О.М. ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ	39
Коханова А.А. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	42
Кухта О.Я. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	44
Лящук В.О. ВПЛИВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА МАЙБУТНІ ПРОФЕСІЙНІ ТА МОРАЛЬНІ ЯКОСТІ СТУДЕНТСТВА	46
Мосевич С.-Р. Л. ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР УСПІШНОСТІ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ	48

Павлів М.А. ОРГАНІЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОГО ДОЗВІЛЛЯ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	50
Пакляченко В. В., Фініцька М. С. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТІ	51
Паламарчук М.А. СУЧАСНЕ ЛІДЕРСТВО: ВІД СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	54
Приходько С.М. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	55
Резнік А.А. ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА І ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ	57
Романюк А.О. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ЛІДЕРА	58
Саплін А.В. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СТАРТОВИЙ МАЙДАНЧИК ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	60
Хаджикова Л.В. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ЛІДЕРА	62
Шаробоківа Є.В. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ЛІДЕРА	64
Шерстобоева А.В. ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА ТА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ	69
Шишлов І.А. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	71
Яцула О.М., Каратєєва О.І. СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ - ЯК КРАЩЕ ЙОГО ОРГАНІЗУВАТИ	73
ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 2. СУЧАСНІ ТРЕНДИ АГРОВИРОБНИЦТВА, ЗАХИСТУ РОСЛИН ТА ЕКОЛОГІЇ АБО КУДИ «КОТИТЬСЯ» ЦЕЙ СВІТ	
Баранський Д.В. ПОРІВНЯННЯ ВПЛИВУ РІЗНИХ СПОСОБІВ ВИРОЩУВАННЯ ТА СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ НА ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОДЮЧОСТІ ТЕМНО-СІРОГО ОПІДЗОЛЕНОГО ҐРУНТУ	76
Боднар С.І. ОРГАНІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ АГРОВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТА ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	78
Боднарук В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗАМІННИКІВ ЗАСОБІВ ПОБУТОВОЇ ХІМІЇ	80
Василенко М.Ю. ОЦІНКА ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА РОЗВИТОК АПК УКРАЇНИ	82
Воробйов В.І. СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ. РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЇХ ВИРІШЕННІ	84
Гайдаєнко Д.П., Грицаєнко І.М. ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ	90

Гринько В.В. ОФШОРНА АКВАКУЛЬТУРА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	92
Джулинська Ю.А. РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ І ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	93
Заславська А.С. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СОРТОВОГО ПЕРЕЛІКУ СОНЯШНИКУ В ПІВНІЧНО-СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ ТА ПОЛІССІ	95
Кецкало С.В. ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА АГРОВИРОБНИЦТВА	97
Кропивка Н.Ю. ТРЕНДИ СОРТІВ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ РІЗНОЇ СЕЛЕКЦІЇ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ПОПЕРЕДНИКА	99
Ларін І.І. СУЧАСНІ ТРЕНДИ АГРОВИРОБНИЦТВА, ЗАХИСТУ РОСЛИН ТА ЕКОЛОГІЇ, АБО КУДИ «КОТИТЬСЯ» ЦЕЙ СВІТ	100
Макаренко Є.М. БІОПЕСТИЦИДИ, ЯК ЕКОЛОГІЧНА АЛЬТЕРНАТИВА СУЧАСНИМ ТРЕНДОВИМ ХІМІЧНИМ ЗАСОБАМ ЗАХИСТУ РОСЛИН	102
Неженець В.С. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА МЕДУ В УКРАЇНІ	104
Овчарук М.В. АГРО-ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ	106
Палазюк Б.О. ІНОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЖИВЛЕННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	108
Попівчак А.А. ЗНИЩЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НІШІ ЛЮДСТВА, АБО ЯК ЗУПИНИТИ ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ	110
Різниченко Г.С. МІСЦЕ ВІТЧИЗНЯНОЇ ГЕНЕТИКИ, СЕЛЕКЦІЇ ТА НАСІННИЦТВА В АГРОВИРОБНИЦТВІ	112
Сербін М.М. ВПЛИВ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА АГРОВИРОБНИЦТВО	114
Солодова І.С. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ В ПІВНІЧНО-СХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	116
Ткачук К.А. ВПЛИВ РІЗНИХ НОРМ CALCIPIRILL НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ РАДОМИШЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	119
Халепа К.Р. СУЧАСНІ ТРЕНДИ АГРОВИРОБНИЦТВА, ЗАХИСТУ РОСЛИН ТА ЕКОЛОГІЇ АБО КУДИ «КОТИТЬСЯ» ЦЕЙ СВІТ	121
Чала Н.Г. «ЗЕЛЕНА ЕНЕРГІЯ» - ЗАГАЛЬНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТА ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ	123

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 3. НОВАЦІЇ, СТАН ТА РОЗВИТОК ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА	
Зінкевич Р.А. ЗАСТОСУВАННЯ ПОКАЗНИКА ВІДНОСНОЇ ВОЛОГОСТІ ДЕРЕВИНИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ТА БЕРЕЗИ ПОВИСЛОЇ	127
Кучерявий М.Л. УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІСОВІДТВОРЕННЯ ТА ЛІСОВІДВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ	129
Парнак О.Є. ПРІОРИТЕТИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСТ	131
Поліщук О.О. ПЕРСПЕКТИВИ ГІБРИДИЗАЦІЇ РОДУ <i>IRIS</i> L. В УМАНСЬКОМУ НУС	136
Ющик В.С. ЛІСОВИЙ ФОНД ХАРКІВЩИНИ – СТАН І ПРОБЛЕМИ	138
ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 4. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ АГРОВИРОБНИЦТВА ТА КООПЕРАЦІЯ, ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бабич Л.О. ТРУДОВА МІГРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ЗАХОДИ УСУНЕННЯ	141
Бережна І.С. СУЧАСНИЙ СТАН ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	144
Василенко О.С. ПЕРЕВАГИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У АГРАРНІЙ СФЕРІ	145
Вдов'як М.М. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ АГРОВИРОБНИЦТВА	146
Вилуск А.О. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	149
Голубенко В.І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	151
Горбач П.Є. ПРОФЕСІЯ-КАСИР	153
Єрошенко Г.С. АНАЛІЗ СТАНУ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ	154
Заблоцька М.О. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА	156
Заїка О.В., Довгопола А.С. РОЛЬ МОТИВАЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	159
Іванова А.О. РОЛЬ КООПЕРАТИВІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ АУТСОРСИНГОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	161
Лепьохін Д.В. КООПЕРАЦІЯ	163

Малиш Р.В. ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	165
Миколаїв С.Я. GO DIGITAL OR DIE, АБО ЧОМУ УКРАЇНІ ПОТРІБНА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ?	167
Михальчук Л.Ю. ІМПЕРАТИВИ СТАНОВЛЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ БУХГАЛТЕРА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОГО АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	169
Мірзоєв Т.Д. ЩОДО СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	171
Нєспран О.І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	173
Новоселець А.І. ТРУДОВА МІГРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ЗАХОДИ РЕГУЛЮВАННЯ	175
Осипчук С.П. АНАЛІЗ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У РІЗНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	177
Охота Н.В. ПЕРЕВАГИ ФАХІВЦЯ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ НА РИНКУ ПРАЦІ	179
Романашенко І.О. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ	181
Смертенюк Н.Ю. ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРОВИРОБНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	183
Стадніченко Л.М. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	185
Фенько Є.О. ТРУДОВА МІГРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ЗАХОДИ РЕГУЛЮВАННЯ	187
Шац Н.О., Грицаєнко М.І. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ	189
Швидковська І.І. СИСТЕМА ЦІН ТА МЕХАНІЗМ ОПЛАТИ В КООПЕРАТИВІ	191
Щава К.Р. ГОЛОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА	193
Яковчук Ю.П. СУЧАСНИЙ БУХГАЛТЕР: ЯКИЙ ВІН? ПЕРЕВАГИ ФАХІВЦЯ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ НА РИНКУ ПРАЦІ	195

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 5. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ	
Булюбаш В.А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	198
Величко Н.О., Захарченко А.В. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ УКРАЇНИ	200
Гомела А.В. ДЕГРАДАЦІЯ ҐРУНТІВ ВНАСЛІДОК РОЗРОБКИ РОДОВИЩ ТА ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН	202
Карпик Ю.А. ЕКОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	204
Керусенко Д.В. ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЕКОЛОГІЧНА ДЕГРАДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ	206
Ковальов В.Р. КАДАСТРОВІ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ЛАТВІЇ: ПЛЮСИ ТА МІНУСИ	208
Ласкіна С.Є. СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	209
Лідовська Я.Ю. ГЕОІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ	212
Росик О.В. РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	214
Слободнюк І.С. ПАРАМЕТР ФІТОТОКСИЧНОСТІ ҐРУНТУ У МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ	216
Ткачук А.В. ЕКОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	218

ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

Гайдаєнко Д.П., здобувач

ОС «Бакалавр» механіко-технологічного факультету

Грицаєнко І.М., доцент

Таврійський державний агротехнологічний

університет ім. Д. Моторного

Для зміцнення продовольчої безпеки України, основою якої є збільшення обсягів виробництва та покращення якості сільськогосподарської продукції, необхідно використання самих сучасних машин і машинних технологій в агробізнесі. Для цього необхідно вирішити ряд складних завдань, одним з яких є розробка дієвого механізму формування технічного потенціалу аграрної галузі.

Дослідження на основі використання методу аналізу ієрархій показали, що головним чинником інтенсивного розвитку аграрного виробництва, який дозволяє збільшувати кількість якісної продукції з одиниці земельної площі (голови худоби), є саме механізація сільського господарства [3]. Вважаємо, що раціональне формування та ефективне функціонування технічного потенціалу галузі потребує, насамперед, відповідного розвитку ринку сільськогосподарської техніки. За даними Державної служби статистики України, кількість тракторів всіх марок (без тракторів, на яких змонтовані машини) в цілому по Україні за 2011-2016 рр. збільшилась на 8,4% і становила 339,8 тис. одиниць, зернозбиральних комбайнів – зменшилась на 2,5% до 52,7 тис. одиниць. Кількість тракторів за цей період щорічно збільшувалась у середньому на 1,6%, зернозбиральних комбайнів – відповідно зменшувалась на 0,5%. При цьому в 2016 р. навантаження ріллі на 1 трактор становило 107 га, посівів зернових та зернобобових культур на 1 зернозбиральний комбайн – 269 га. Безумовно, недостатня забезпеченість аграрного виробництва сільськогосподарською технікою не надає можливостей для виконання необхідних агротехнологічних заходів у встановлені строки, що призводить до значних втрат урожаю [1, 2].

Забезпечення аграрних сільгосптоваровиробників необхідною технікою знаходиться у прямій залежності від вітчизняного виробництва машин і устаткування для сільського господарства. На жаль, за 2011-2016 рр. в Україні суттєво скоротилося власне виробництво сільськогосподарської техніки. Так, виробництво комбайнів скоротилося майже в 6 разів, плугів і борін – майже в три рази, розпушувачів та культиваторів – в два рази, тракторів – майже в півтора рази.

Внаслідок недостатньої кількості та неналежної якості сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва аграрії вимушені при покупці віддавати перевагу імпортним зразкам. За розрахунками [1, 2], на імпорт припадає майже 80% коштів, що витрачаються на формування технічного потенціалу сільського господарства. Частіше в Україні купують трактори та зернозбиральні комбайни фірм-виробників «Case», «Claas», «John Deere», «New Holland», «Massey Ferguson» та інших. В 2016 р. було імпортовано тракторів на

загальну суму 517,7 млн. дол. США, що в 2,3 рази більше, ніж в 2015 р., але на 7,4 % менше, ніж в 2011 р. У 2016 р. зернозбиральних комбайнів імпортовано на 271,5 млн. дол. США, що в 2,5 рази більше, ніж в 2015 р., але на 0,3% менше, ніж в 2011 р. В кількісному виразі в 2016 р. тракторів завезено в 2,5 рази менше, ніж в 2011 р., зернозбиральних комбайнів – навпаки, відповідно в 1,2 рази більше.

За 2011-2016 рр. ціна трактора в середньому в доларовому еквіваленті збільшилась в 2,3 рази, зернозбирального комбайну – навпаки, скоротилася на 16,8%, але у гривнях ціна трактору в середньому збільшилась майже в 7 разів, зернозбирального комбайну – в 2,5 рази. Вважаємо, що занадто висока вартість імпортової техніки, враховуючи невисоку платоспроможність вітчизняних сільгосптоваровиробників, є суттєвою перешкодою модернізації та оновлення технічного потенціалу аграрного виробництва.

Як свідчить аналіз, в якості основного джерела фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності сільськогосподарські підприємства переважно використовують власні кошти. Для їх поповнення доцільно особливу увагу звернути на необхідність підвищення рентабельності виробничих структур для можливостей самофінансування, боротьбу з диспаритетом цін, а також вдосконалення амортизаційної політики [2]. Безумовно, необхідно збільшувати прибутковість виробництва внаслідок вдосконалення організації виробництва, оплати і мотивації праці, логістики, маркетингу, використання інноваційних технологій тощо.

Вважаємо, що для формування необхідного технічного потенціалу аграрної галузі необхідно залучати джерела зовнішнього фінансування, серед яких одним з перспективних та ефективних є лізинг. На ринку лізингових послуг в Україні добре зарекомендували себе НАК «Украгролізинг», ТОВ «Адванс-Лізинг», VAB Лізинг, Альфа-Лізинг, ТОВ «ОТП Лізинг», «Райффайзен Лізинг Аваль», «ТЕКОМ-Лізинг», «ЕСКА Капітал», які надають повний спектр послуг з фінансування придбання автотранспорту, сільськогосподарської техніки та спецтехніки. Аналіз та умови надання ними послуг лізингу визнані привабливими [2, 3].

Перспективами подальших досліджень цього питання є визначення напрямів інституційних перетворень, які сприятимуть покращенню інвестиційної привабливості та технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва.

Список використаних джерел:

1. Грицаєнко Г.І. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2017. – Вип. 9. – Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>;
2. Грицаєнко Г.І. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 12. – С. 53-58;

3. Дідур В.А. Метод аналізу ієрархій у визначенні пріоритетних напрямів інтенсифікації землеробства / В.А. Дідур, І.М. Грицаєнко, Г.І. Грицаєнко // Науковий вісник ТДАТУ. – 2016. – Вип. 6, Т. 1 – С. 22–34.

ОФШОРНА АКВАКУЛЬТУРА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Гринько В.В., *здобувач*
ОС «Магістр» факультету біотехнології
та природокористування
Харківська державна зооветеринарна академія

В сучасному світі, все гостріше постає питання зростання населення планети, тим самим викликаючи недостатність кількості їжі. Зважаючи на постійне зменшення площі, що придатна для сільськогосподарської діяльності не достатня кількість їжі, викликає голод, війни, та інші суперечки між населенням планети. Не останню роль в загостренні цих питань відіграють і кліматичні зміни, що все активніше стають відчутні. Необхідність реагувати на зростаючі світові потреби в здорову їжу До 2030 року людство потребуватиме на 70% більше продуктів, ніж виробляють зараз, і нам треба буде розв'язати цю задачу, використовуючи менше ресурсів і завдаючи менше шкоди навколишньому середовищу.

Тому на даний час все більше вчених, задаються проблемою з вирішення питання забезпечення населення планети достатньою кількістю їжі. На даний час, вже навчилися вирощувати, велику кількість харчових об'єктів як тваринного так і рослинного походження, на незначних площах. Особливо це спостерігається, при сумісному вирощування об'єктів аквакультури та рослин, коли одні дають харчі іншим (аквапоніка).

В свою чергу в останній час все більше вчених звертає увагу на світовий океан, точніше на ресурси що не використовуються. Але могли б, надати велику кількість харчових об'єктів. Океани займають дві третини земної поверхні, з точки зору виробництва продуктів харчування, люди експлуатують лише 2% від його потенціалу. Отримання тваринного білка на рибницьких фермах витрачає менше ресурсів, при цьому аквакультура слабкіше впливає на клімат, ніж скотарство. Оскільки традиційне рибальство практично повністю вичерпало себе, для прожитку майбутнього покоління важливо розширення аквакультури.

Стосовно вирощування об'єктів аквакультури в садках у внутрішніх водах відомо багато, цей метод використовується не одне століття, в свою чергу вирощування риби, раків, молюсків, тощо по серед океанів майже нічого невідомо. А це є перспективним напрямом. Нажаль методів та обладнання майже не існує, і людство тільки робити перші кроки у цьому напрямі.

Одним з таких перспективних напрямів, роблять норвежці.

У вересні 2017 р. розмістили біля узбережжя Норвегії першу в світі офшорну рибну ферму, що отримала назву Ocean Farm 1, що створена як